

Šifra kandidata:

Državni izpitni center

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

M 2 1 1 2 3 2 1 1

MADŽARŠČINA KOT DRUGI JEZIK

Izpitna pola 1

- A) Bralno razumevanje
- B) Poznavanje in raba jezika
- C) Tvorjenje kratke besedilne vrste

Ponedeljek, 14. junij 2021 / 90 minut (30 + 40 + 20)

*Dovoljeno gradivo in pripomočki:
Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.*

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani).

Izpitna pola je sestavljena iz treh delov, bralnega razumevanja, poznavanja in rabe jezika ter tvorjenja kratke besedilne vrste. Priporočamo vam, da za reševanje dela A porabite 30 minut, za reševanje dela B pa 40 minut, za reševanje dela C pa 20 minut.

Izpitna pola vsebuje 2 nalogi pri bralnem razumevanju, 8 nalog pri poznavanju in rabi jezika ter 1 nalogo pri tvorjenju kratke besedilne vrste. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 100, od tega 30 pri bralnem razumevanju, 50 pri poznavanju in rabi jezika in 20 za tvorjenje kratke besedilne vrste. Za posamezno nalogo je število točk navedeno v izpitni poli.

Rešitve pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom v izpitno polo v za to predvideni prostor **znotraj okvirja**. Pišite čitljivo in skladno s pravopisnimi pravili, vendar ne samo z velikimi tiskanimi črkami. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami. Pazite na slovnično in pravopisno pravilnost odgovorov.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 16 strani, od tega 1 prazno.

M 2 1 1 2 3 2 1 1 0 3

A) SZÖVEGÉRTÉS

Figyelmesen olvassa el az alábbi szövegeket, majd oldja meg a feladatokat!

1. feladat

A munkám a szenvedélyem – Mautner Zsófia

– *Sokan ismernek, de nem sokan tudnák megmondani, pontosan mi is a foglalkozásod. Gasztroblogger, szakácsnő, receptfejlesztő? Te minek tartod magadat?*

– Főzőnőnek. Magamnak találtam ki ezt a címkét, szerintem jól lefedi a tevékenységeim lényegét. Benne van a főzés fizikai valósága, meg a női vonal is, ami nekem nagyon fontos.

– *Eredetileg nem erre a pályára készültél. Tíz éve váltottál.*

– Diplomata családban nőttem fel. Anyukám és apukám is külkereskedőként dolgozott, sokáig éltünk külföldön.

Gyerekkoromban nagyon nyitott közegben éltem, hamar megtanultam, milyen az, amikor az ember új kultúrába kerül, amikor saját magának kell kialakítania a mikrokörnyezetét.

Külkereskedelmi Főiskolát végeztem, végzettségem szerint közgazdász vagyok. Fiatal pályakezdőként sokat utaztam,

éltam külföldön, majd 1997-ben hazajöttem, és a közigazgatásban európai uniós területen kezdtem el dolgozni.

A ranglétra minden fokát végigjárva 2003-ban megpályáztam egy állást Brüsszelben, amelyet meg is kaptam. Öt évig diplomataként dolgoztam, az

esélyegyenlőség, a kultúra és az oktatáspolitikai területe tartozott hozzám. Imádtam ezt az egész EU-s vonalat, amikor belecsöppentem a 2000-es évek elején, nagyon más volt ez a közeg. Az EU-csatlakozás előtti időszakról van szó, rengeteg külföldön tanult fiatal dolgozott ott. Az egésznek egy kicsit világmegváltó hangulata volt, ugyanakkor komoly szakmai munkát végeztünk. Abszolút el tudtam volna képzelni, hogy hosszú távon, életem végéig ezt csinálom. Kiszámítható pályának tűnt, komoly egzisztenciális háttérrel biztosított. Aztán 2005-ben elindítottam a *Chili és Vanília* című blogomat, amely más irányba fordította az életemet.

– *A főzés iránti érdeklődésedet a gyerekkorodból hoztad?*

– A családom minden ága nagyon jól főz, és szeret főzni. Van egy falusi ág, anyukám szülei, akik Kunmadarason éltek. Tőlük tanultam el az alapanyagok szeretetét, a népies, rusztikus magyar konyha ismeretét. Számtalan emléket őrzök a nagy szüretekről, a disznóvágásokról. Az apukám ága a városi, budapesti vonal, az apai nagymamám a hétköznapi konyha rejtelseibe vezetett be. Tizenöt éven keresztül minden szombaton, amikor családi ebéd volt nálunk, együtt főztem vele. Ahogy idősödött, fokozatosan vettem át tőle a konyhai munkákat.

– *Te mikor fordultál a gasztronómia felé? Mikor lett a hobbiból szenvedély?*

– A főiskola után egy évet New Yorkban éltem, ott realizálódott számomra, hogy a főzés már többet jelent nekem, mint egy kellemes hobbi. Ekkor már komolyan képeztem magam, folyamatosan olvastam a nemzetközi gasztro-szakirodalmat, tanfolyamokra, főzőiskolákba jártam, háziasszonyokkal főztem, akik a világ különböző pontjairól származtak. Ahogy egyre jobban elmélyültem a gasztronómia világában, még többet akartam megtudni róla.

– *Hogyan jött az ötlet, hogy blogot írj? 2005-ben még nem igazán voltak nálunk gasztroblogok.*

– Tudomásom szerint az első magyar gasztroblog az enyém volt. Úgy jött az ötlet, hogy éreztem: rengeteg mondanivaló gyülemltet fel bennem, amit valamilyen fórumon ki kell írnom magamból. Nagy tervezgetés nélkül, ismerősök segítségével összedobtuk egy site-ot, az unokatestvérem gyorsan csinált egy logót, és megszületett a blogom.

– Ha egységében nézed az elmúlt tíz évet, a főzőnőkarrieredben milyen fontos állomások voltak?

– A *Dining Guide*-nál kezdtem főszerkesztőként hivatalosan is a gasztronómiával foglalkozni, ekkor léptem ki a blogírás inkognitójából. Az első szakácskönyvem, a *Chili és Vanília* megjelenése egy fontos mérföldkő volt. Szerencsére sikeres könyv lett, egyre többen kezdték megismerni a munkámat. 2013-ban megjelentem a televízió képernyőjén, és jött vele az országos ismertség, majd amikor egy nagy kereskedelmi üzlethálózat arca lettem, még nagyobb ismertségre tettem szert.

– Ha valaki a gasztroiparban dolgozik, kell, hogy szeressen enni?

– Szerintem muszáj. Az a tapasztalatom, aki nem szeret enni, nem tud jól főzni, sem jól fotózni, sem jól írni róla. Nagyon átjön. A gasztró ma annyira divatos szakma, sokszor a fiatalok, akik elkezdnek vele foglalkozni, maguk sem tudják eldönteni, hogy az egészet körülvevő, misztikus felhő, ami motiválja őket, vagy a tényleges tartalom, mondanivaló.

– Mit üzensz azoknak, akik hozzád hasonlóan a gasztroiparban szeretnének karriert építeni?

– Manapság sokan szeretnének nyitni valamit: egy kis kávézót, cukrászdát, éttermet. Blogot vezetnek, saját szakácskönyvről álmodoznak. Mindent azonnal akarnak. Én abban hiszek, hogy kicsiben kell elkezdni, apró célok mentén haladni előre. A nagy célok veszélyesek lehetnek. A másik fontos szabály: a kudarc nem rossz dolog, nem kell rettegni tőle, tanulni lehet belőle.

A <https://marieclaire.hu> nyomán. Letöltve: 2018. szeptember 19.

1. Válaszoljon az alábbi kérdésekre!

1.1. Miért tartja magát főzőnőnek Mautner Zsófia?

(1)

1.2. Mi volt Zsófia szüleinek a foglalkozása?

(1)

1.3. Mikor és hogyan került először kapcsolatba európai uniós ügyekkel?

(1)

1.4. Hol és mennyi ideig volt diplomata, és mivel foglalkozott?

(2)

1.5. Miért volt a fiatal nő számára elképzelhető, hogy diplomataként élje le az életét? Két dolgot említsen!

(1)

1.6. Milyen két főzési hagyományt ismert meg a családban?

(2)

1.7. Milyen szerepe volt az apai nagyanyjának abban, hogy Zsófia a főzés iránt kezdett érdeklődni?

(2)

1.8. Mikor döbbsent rá, hogy a főzés számára már nem csupán hobbi, hanem szenvedély?

(1)

1.9. Hogyan gazdagította ekkor a főzéssel kapcsolatos elméleti és gyakorlati tudását?

(2)

1.10. Mit vezetett be elsőként a magyar gasztrovilágban?

(1)

1.11. Nevezze meg Zsófia gasztkarrierjének két fontosabb állomását!

(1)

1.12. Mi tette igazán ismertté?

(1)

1.13. Miért fontos Zsófia szerint, hogy szeressen enni, aki gasztronómiáról ír?

(1)

1.14. Mi Mautner Zsófia két legfontosabb tanácsa azoknak, akik a gasztronómia területén szeretnének karriert csinálni?

(1)

(18 pont)

M 2 1 1 2 3 2 1 1 0 7

Üres oldal

LAPOZZON!

A szürke mezőbe ne írjon! A szürke mezőbe ne írjon! A szürke mezőbe ne írjon! A szürke mezőbe ne írjon!

2. feladat

Megelőzheted, hogy tönkretegyed a szemedet a monitor. Mutatjuk, hogyan!

Neked is mondta a nagymamád, hogy ne tévézz sokat, mert elromlik a szemed? Akár hittél neki, akár nem, egészen biztos, hogy ma sokkal több időt töltesz képernyő előtt, mint akkor.

Napközben a munkahelyi monitort bámulod, hazafelé a Facebookot vagy a Twitteret nézegeted, este pedig megint a gép vagy a tévé elé ülsz, hogy kedvenc sorozatoddal kapcsolódhass ki? De mikor pihen a szemed? Egyáltalán szüksége van pihenésre? A Newsmedical.net ennek járt utána.

Tényleg rontom a szemem?

Gyorsan tisztázzuk a legfontosabb kérdést: nem! A rövidlátás és távollátás a szem fénytörési hibájából ered, s nem a képernyőbámulástól vagy a paplan alatti olvasástól alakul ki. Ha nem is rontja el a szemed a sok képernyőzés, kellemetlenségeket igenis okozhat, sőt a már meglévő szemészeti problémákat fel is erősítheti.

Nekem azért eléggé kikészül a szemem a nap végére...

Azok, akik napi 3–4 óránál többet töltenek a képernyő előtt, rendszeresen panaszkodnak az alábbi kellemetlenségekre: diszkomfort érzés a szemben, fejfájás, szemszárazság és viszketés, fokozott könnyezés, égő érzés, a színérzékelés megváltozása, fókuszálási nehézségek. Teljesen normális, ha te is hasonlókat tapasztalsz. A szakirodalom már összefoglaló nevet is adott a fenti problémáknak: Computer Vision Syndrome-ként, röviden CVS-ként hivatkoznak rá. Nézzük, mi lehet az oka a két leggyakoribb tünetnek, a szemfáradásnak és a szemszárazságnak!

Túlerőltetett szem

A szem megerőltetéséért több dolgot is felelőssé tehetsz, ha számítógép előtt dolgozol. A számítógép monitorján megjelenő betűk kevésbé kontrasztosak, mint azok, amelyeket például egy könyvben látsz, s ha sokáig kell szövegekben böngészned, a szemednek újra és újra fókuszálnia kell. Ez nagyon megterhelő. A másik faktor a rosszul beállított fény. Ha a monitorod fényereje túl magas vagy túl alacsony, szintén a szemed feladata, hogy kompenzáljon, s ebben is el tud fáradni. Fárasztja a szemed az is, ha a képernyőd pozíciója rossz. A szem számára az egyenesen vagy enyhén lefelé tekintés a komfortzóna. Ha folyton fel vagy nagyon alacsonyra kell nézni, az a szemet mozgató izmok folyamatos igénybevételét jelenti. Ügyelj arra, hogy a monitorod teteje a fejtetőddel legyen egy síkban!

Száraz szem

A szemnek folyamatosan szüksége van a hidratálásra, ennek hiányában kellemetlen, száraz érzés jelentkezik, és a látásfunkciók is csökkenhetnek. Akkor lép fel szemszárazság, amikor a szem könnytermelése valamilyen csökken, illetve ha valamilyen okból kevesebbet pislogsz, azaz nem nedvesíted be újra a szemedet. Ritkább esetben a szárazság oka allergia vagy valamilyen betegség is lehet, sőt gyógyszerek mellékhatásaként is kialakulhat. A tünetek pedig sokfélék lehetnek: száraz, égő és szűrő érzés, homályos látás, váladékozás.

Hogyan csökkenthetem az ártalmakat?

Akár a száraz, akár a fáradt szem okoz problémát, a legjobb, ha az asztali géped vagy laptopod megfelelő beállításával kezdesz. Találd meg az ideális fényerőt: ne legyen zavaróan erős, de ne kelljen nagyon koncentrálnod sem a fókuszáláshoz! A képernyőd szemmagasságban, körülbelül fél méterre legyen tőled, s dőljön enyhén (egyéni ízléstől függően 10–15 fokban) hátra. Így elég fény jut majd, hogy jól tudj dolgozni, de elkerülheted, hogy a mennyezeti világítás visszatükröződjön. Szép a napfényes iroda, de ha a nap egyes szakaszaiban túl sok fény jön oldalról, kérj árnyékolót, és a monitorod elé is tehetsz egy speciális szűrőt.

Próbálg figyelni arra, hogy eleget pislogj! (Én néha az ásitást vetem be, ha azonnali könnyellátásra van szükségem.)

Próbálg meg szüneteket beiktatni a munkafolyamatba! 20 percenként vegyél ki 20 másodpercet: bámulj a lehető legmesszebb lévő semmibe, hadd lazuljanak el kicsit a szemizmok! Kétóránként pedig állj fel a gép mellől!

Tud valami jót is a sok monitorozás?

Igen! Egy nemrégiben megjelent amerikai tanulmány szerint például a számítógépes játékok fejleszthetik a kontrasztérzékenységedet, vagyis azt a képességet, hogy a nem élesen kirajzolódó alakot is meglásd a nem túl kontrasztos háttér előtt. Ha rendszeresen vezetsz sötétben, vagy próbáltál már tejfőlködben autózni, biztosan érted, miért is lehet jó, ha kontrasztérzékeny valaki. Ahogy öregszünk, ez a látásfunkciónk gyengül.

Lényeg a lényeg: hosszú távon biztonságban van a szemed akkor is, ha monitor előtt dolgozol. Ha szeretnéd a mindennapos kellemetlenségeket elkerülni, ellenőrizd, hogy megfelelőek-e a munkakörülményeid ahhoz, hogy ártalom nélkül dolgozz! És ne feledd: a hosszas üldögélésnek a szemfáradásnál sokkal károsabb hatásai is lehetnek!

A <https://divany.hu> nyomán. Letöltve: 2018. szeptember 13.

2.1. Igazak (I) vagy hamisak (H) az állítások? Karikázza be a megfelelő betűt!

2.1.1. A sok monitorozás önmagában nem rontja a szemet.	I	H
2.1.2. Napi 3-4 óra a képernyő előtt kellemetlenségeket okozhat.	I	H
2.1.3. A szem megerőltetéséért leginkább az erős fény tehető felelőssé.	I	H
2.1.4. A szemnek az a legjobb, ha felfelé nézünk a monitorra.	I	H
2.1.5. A legtöbb esetben allergia miatt lép fel szemszárazság.	I	H
2.1.6. A kellemetlenségek a fényerő és a monitor távolságának a beállításával csökkenthetők.	I	H
2.1.7. Érdeemes félóránként szüneteltetni a monitor előtti munkát.	I	H
2.1.8. A számítógépes játékok gyengítik a kontrasztérzékenységet.	I	H
2.1.9. Az emberi szem kontrasztérzékenysége az évek múlásával csökken.	I	H

(9 pont)

2.2. Egészítse ki az alábbi szöveget!

A/az _____ annak nézett utána, milyen hatással van a monitorozás a látásra. A monitorozás okozta károsodásoknak közös neve is van már: _____ . Vizsgálódásukban megállapították, hogy a monitorozásnál nagyobb károkat okoz a/az _____ .

(3 pont)

B) NYELVISMERET ÉS NYELVHASZNÁLAT**1. Egészítse ki az alábbi szöveget a megadott igék megfelelően todalékolt alakjával!**

Az emberek többsége _____ napozni. A napozás egészséges, és
(szeret)

_____ a bőrben a D-vitamin termelését. Dr. Sándor Éva, a WEBBeteg
(elősegít)

által megkérdezett bőrgyógyász azonban a fokozatosságra és a mértékletességre
_____ a figyelmet. A magas UV-sugárzás ugyanis leégést, hosszabb távon
(felhív)

bőrrákot okozhat, de sajnos csak kevesen _____ megfelelően a veszélyek
(védekeznek)

ellen. Dr. Sándor Éva rendelőjét tavaly nyáron többen _____ a túlzásba vitt
(felkeres)

napozás miatt, mivel hólyagok _____ a bőrükön. A doktornő azt tanácsolja,
(megjelenik)

fokozatosan _____ a bőrünket a naphoz. Különösen a fehér bőrűek
(szoktat)

_____ kevesebb időt a napon! Az volna ideális, ha 11 és 16 óra között
(tölt)

inkább az árnyékban _____ és mindenki megfelelő napfényvédőt
(tartózkodik)

_____.

(használ)

A <https://www.webbeteg.hu/> nyomán.

(10 pont)

M 2 1 1 2 3 2 1 1 1 1

2. Egészítse ki a szöveget a megadott szavak megfelelően toldalékolt alakjával!

ami, december, díj, főszerep, helyszín, játék, jelentés, magyar, nap, nyelv

Újabb Oscar-esélyes magyar film: a Susotázs

Tóth Barnabás online is megtekinthető rövidfilmje, a Susotázs még tavaly

_____ került fel az Oscar-_____ jelölhető

filmek listájára. A címként szolgáló susotázs szó _____ nem más, mint

fülbesúgás, _____ kulcsfontosságú szerepe van a filmben.

A 16 perces alkotás két magyar szinkrontolmács egy _____ mutatja be.

A két férfi egy konferencia _____ ül a tolmácsfülkében, és miközben az

eseményen elhangzottakat fordítják _____ angol

_____ egy-egy _____ szórakoztatják egymást.

Egy váratlan esemény hatására azonban a történet hatalmas fordulatot vesz: a közönség

soraiban feltűnik egy gyönyörű nő... A _____ Göttinger Pál, Osvárt

Andrea és Takács Géza játssza.

A <https://www.noklapia/nlcafe.hu> nyomán.

(10 pont)

3. Olvassa el figyelmesen az alábbi szöveget! Alkossa meg a felsorolt szavakból a mondatokba illő összetett szavakat, és írja be őket a megfelelő helyre! Ha kell, toldalékolja is őket!

bank, kártya, kész, nyitva, pénz, pénz, szám, tár, tartás, telefon

Magyar színházbérletek

A Magyar Nemzetiségi Művelődési Intézet értesíti az érdeklődőket, hogy az idei évad

magyar bérleteit július 1-jén kezdik értékesíteni. A bérleteket a lendvai színház

_____ vásárolhatják meg, ahol nemcsak _____

hanem _____ is fizethetnek. A színház _____

hétfőtől péntekig 9.00 és 15.00 óra között, szombaton 9.00 és 12.00 óra között. A bérletekről

további információkért hívja a színház _____!

A <http://www1.kkl.si/> nyomán.

(5 pont)

4. Képezzen a megadott szavakból a mondatokba illő szavakat! Ha kell, toldalékolja is őket!

Vásároljunk tudatosan!

A _____ fogyasztóvédelem szerint tudatos _____
(*hagyomány*) (vásárol)

az, aki nem hagyja, hogy becsapják, továbbá tisztában van fogyasztói jogaival, tájékozódik az

árakról, a minőségről, és a _____ ajánlatot választja ki. Emellett etikus
(*kedvez*)

és környezettudatos, próbál olyan _____ hozni, amelyekkel
(*dönt*)

a világ is jól jár. Hisz abban, hogy mindenkinek vállalnia kell az _____
(*ökológia*)

felelősséget.

A <https://tudatosvasarlo.hu> nyomán.

(5 pont)

5. Egészítse ki a szöveget a megfelelő igekötőkkel és névutókkal!

Sajtos tészta

Rakd a vajat egy nagyobb serpenyőbe vagy lábosba, és olvaszd _____!

Tedd hozzá a préselt fokhagymát, majd kevergetve süsd egy-két percig! Öntsd hozzá a levest,

a tejet, majd tedd bele a tésztát! Ízesítsd sóval, borssal, mustárral! Ha felforr, vedd kisebbre

a hőfokot, és többször megkeverve főzd _____ a tésztát 18–20 perc

_____! Ezután add hozzá a reszelt sajtot! Várj, amíg elolvad, majd húzd

_____ a tűzről! Tálalás _____ szórj rá aprított

petrezselymet, esetleg bazsalikomot vagy más zöldfűszert!

A <https://femina.hu/recept> nyomán.

(5 pont)

M 2 1 1 2 3 2 1 1 1 3

6. Olvassa el figyelmesen a szöveget, majd döntse el, melyik tagmondat hová illik a szövegbe! A vonalra írja be a kiválasztott tagmondat előtti betűjelet!

Rakonczay Gábor a magyarok közül elsőként érte el a Déli-sarkot

A szabályok értelmében, aki először jár az Antarktison, _____. Rakonczay Gábor is negyedmagával vett részt az expedíción. A legtöbbet azonban ő haladt az élen, _____.

Fizikailag próbára tette őket az a 200 kilométeres szakasz, _____, a táv végén pedig folyamatos jeges szembeszéllel megküzdve teljesítették a célt. Rakonczay szerint nehéz volt megszokni a sokszor végtelennek tűnő menetelést, de csak mentek előre, és nem foglalkoztak azzal, _____. Fel sem fogták, mennyi is az a 950 kilométer, _____.

- A amelyen mély hóban meneteltek
- B amennyit végül sílécen megtettek
- C és neki kellett húznia a legnehezebb szánt
- D annak csapatban kell teljesítenie a távot
- E milyen hosszú út vár még rájuk

A www.index.hu nyomán.

(5 pont)

7. Alakítsa át összetett mondatná az alábbi egyszerű mondatot!

A 2019-ben is folytatódó sikeres Múzeum+ program ingyenes tárlatvezetéseket, műhelymunkákat és zenei koncerteket kínál.

(2 pont)

